

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ В ТУРИЗМІ

підготовки РВО Магістр
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент Погребняк Л.В.

Обговорено та рекомендовано
до затвердження Вченою радою
факультету землевпорядкування
та туризму,
методичною комісією факультету
Протокол №3 від 27.09.2022 р.

2022 рік

Програма навчальної дисципліни «Ризик-менеджмент в туризмі» складена для підготовки здобувачів вищої освіти РВО Магістр спеціальності 242 Туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни. Одна з найважливіших проблем сучасного світу – забезпечення безпечного та комфортного відпочинку людини. Розкриваються науково обґрунтовані засади становлення, функціонування та розвитку ризик-менеджменту туризму в Україні і в світі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу. Навчальна дисципліна спрямована на формування цілісного уявлення про сутність, чинники та умови безпечного туристичного процесу, прогнозування та запобігання ризиків, особистої безпеки людей.

1.2. Завдання курсу - формування у студентів компетентностей щодо системи знань з теоретично-методичних основ розроблення та прийняття управлінських рішень; компетентностей щодо системи навичок застосування основних принципів обґрунтування різних видів управлінських рішень; здатності до опанування практичними економіко-математичними методами щодо розробки та прийняття управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності та ризику; здатності до оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень.

1.3. Вимоги до знань та умінь:

В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- теоретичні засадами ризик-менеджменту туристичної діяльності;
- оволодіти основами страхування ризиків туризму.–

Вміти:

- креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень щодо прогнозування та запобігання ризиків;
- систематизувати, синтезувати й упорядковувати інформацію щодо ризиків туризму,
- ідентифікувати ризики;
- формулювати висновки;
- розробляти рекомендації щодо безпеки різних видів туризму.

1.4. Компетенції набуті за результатами вивчення дисципліни

За результатами вивчення дисципліни здобувачами спеціальності 242 Туризм будуть набуті загальні та фахові компетенції, а також програмні результати навчання відповідно до освітньої програми підготовки, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та/або національному середовищі.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації;

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового

планування у сфері туризму та рекреації

СК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку.

Програмні результати навчання

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни(анотація)

Тема 1. Ризики в індустрії туризму: сутність і класифікація

Сутність та зміст ризику, його функції. Класифікація ризиків туристичного підприємства. Характеристика ризиків у сфері готельного бізнесу. Поняття венчурного капіталу в туризмі.

Тема 2. Показники ризику та методи його оцінки

Зони ризику залежно від величини збитків. Крива імовірності збитків. Методи оцінки ризику в індустрії туризму.

Тема 3. Основні способи й методи мінімізації ризиків

Характеристика методів мінімізації ризиків. Страхування як один з основних методів мінімізації ризику туристичних підприємств. Прийоми мінімізації ризику готельних підприємств.

Тема 4. Стратегія і тактика ризик-менеджменту в індустрії туризму

Організація ризик-менеджменту. Стратегія ризик-менеджменту. Особливості ризик-менеджменту в індустрії туризму.

Тема 5. Управління валютними ризиками в індустрії туризму

Сутність і характер ризику коливання валюти. Стратегія захисту від валютного ризику. Характеристика методів страхування валютних ризиків.

Тема 6. Інвестиційні ризики в індустрії туризму

Інвестиційна привабливість підприємств індустрії туризму. Сутність та особливості інвестиційних ризиків. Метод дисконтування як спосіб оцінки ступеня інвестиційного ризику. Регулювання ризику в довгостроковому інвестуванні.

Тема 7. Банкрутство підприємств туристичної індустрії

Поняття банкрутства та його правове забезпечення. Система заходів запобігання банкрутству. Антикризове управління діяльністю підприємств

3. Рекомендована література

Базова

1. Писаревський І. М. Ризик-менеджмент у туризмі : навч. посіб. для вищих навчальних закладів / І. М. Писаревський, О. Д. Стешенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 128 с.
2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / За ред. А.А.Мазаракі. – К.:КНТЕУ, 2012. – 850 с.
3. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму : туроперейтинг : понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту : навч. посібник / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Київ : Альтерпрес, 2008. – 288 с.

4. Білоусов О.М. Менеджмент туристичної галузі : підручник / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, Л. В. Соколова. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 580 с.
5. Кабушкин Н.И. Менеджмент туризму : учебник / Н.И. Кабушкин. - 3-е изд., испр. – Минск : Новое знание, 2002. - 409 с. 12. Кіптенко Н.І. Менеджмент туризм у: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2012. – 416 с
6. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму : підручник / В. К. Кіптенко. – Київ : Знання, 2010.502с.
7. Кудла Н. Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручник / Н. Є. Кудла. – К. : Знання, 2012. – 343с.
8. Менеджмент і маркетинг туризму [Текст] : навч. посіб. / Т. М. Афонченкова, О. В. Булюк, Б. П. Масенко [та ін.] ; за заг. ред. О. Є. Лугінін. – Київ : Ліра-К, 2012. – 364 с.
9. Панченко Ю. В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму : навч. посібник / Ю. В. Панченко, О. Є. Лугінін, С. В. Фомішин. – Херсон : Олді-плюс, 2013. – 342 с.
10. Ризик-менеджмент у туризмі / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, Л. В. Соколова // Менеджмент туристичної галузі : підручник / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, та ін.. – Херсон : Гельветика, 2017. – С. 202-213
11. Школа І. М. Менеджмент туризму : підручник / І. М. Школа, О. П. Корольчук. – Чернівці : Книги - ХХІ, 2011. –464 с.

Допоміжна

1. Погребняк Л.В., Балич М.І. Брендинг в зовнішньоторгівельній діяльності туристичного підприємства. *The IV International Science Conference «Actual problems of practice and science»*, March 5 – 6, 2021, Ankara, Turkey, p.76-79. (ISBN – 978-9-40361-460-1).
2. Погребняк Л.В., Бігус М.М. Формування кадрового забезпечення готельного господарства в контексті використання європейського досвіду. *Туристичні послуги на світовому ринку як фактор розвитку міжнародного туризму*: Зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 10 травня 2018 р.).Міністерство освіти і науки України, Львівський інститут економіки і туризму. Львів: ЛІЕТ, 2018. С.73-81.
3. Погребняк Л.В., Оліяр І.І, Колодій В.Р. Сучасні інформаційні технології у формуванні інноваційного туристичного ринку. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2018. № 22. С.194-205. (ISSN 2224-8609)
4. Погребняк Л.В., Савіцька Н.В., Мельник Х.Б. Теоретичні аспекти підвищення конкурентоспроможності суб'єктів туристичної індустрії. Збірник Міжнародної науково-практичної конференції «*Стратегія інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України в умовах глобалізації: стан та шляхи становлення*», 23 березня 2017року. Львів. ЛІЕТ, с.241-246.
5. Погребняк Л.В., Савіцька О.П., Савіцька Н.В. Екотуризм як важлива складова стратегії розвитку України. *Глобальні і національні проблеми економіки*: електрон.наук. фахове вид. 2017. №15. С.122-128. <http://global-national.in.ua/issue-15-2017>. (*Index Copernicus: ICV 2015: 36.92*).
6. Погребняк Л.В., Самковська Ю.Ю. Розвиток стійкого туризму в Карпатському регіоні. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: матеріали XV Міжнародної наукової конференції. Львів, 2021. С.223-226.

7. Погребняк Л.В., Скаско О.І., ін. Формування туристичного кластеру як напрямок розвитку країни. *Стратегічні напрями розвитку у туристичній діяльності та її вплив на соціально-економічний стан західного регіону України: монографія*. Львів: Растр-7, 2017. С.110-120,
8. Погребняк Л.В., Станько С.В. Соціально-економічні чинники привабливості туризму на сільських територіях в час світової пандемії Covid-19. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали ХХІІ Міжнародного науково-практичного форуму, 5-7 жовтня 2021 р.: у 2 т.* Львів: ННВК «АТБ», 2021. Т. 1. С. 125-127.
9. Погребняк Л.В., Черевко І.В. Екологічний туризм як чинник зрівноваженого розвитку сільських регіонів. Збірник тез ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети» (м.Житомир, 25 травня 2018р.) - Житомирський національний агроекологічний, 2018. С.65-71.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету природокористування, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.

- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаніка НАН України, вул. Стефаніка, 2; тел. 74-43-72.

- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26.

- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41.

- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81.

- Бібліотека Львівської комерційної академії, вул. Туган-Барановського, 10; тел.79-76-40

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

www.ebrd.com - Європейський банк реконструкції та розвитку.

www.icps.kiev.ua - Міжнародний центр перспективних досліджень.

www.ics.org.ua-Інститут конкурентного суспільства.

www.invest.delovoy.com-Інвестиційний експерт.

www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України

www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.

www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.

<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.

<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.

<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.

<https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій.

<http://altu.com.ua/Altu/About/> – Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ).

<http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.

<http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.